

Adrian KOREK
(Universitatea de Vest
din Timișoara)

Biografia personajelor din filmele lui Federico Fellini

Abstract: (Biography of Federico Fellini's movie characters) Federico Fellini's films are renowned for their richly complex characters, whose development is deeply influenced by their personal biographies. We will explore how Fellini constructs his characters through the lens of biography, emphasizing how their pasts, memories and histories shape their identities and actions. Central to this process is the way biography provides emotional depth and complexity, offering insights into the psychological and existential dimensions of Fellini's protagonists. Drawing on films like *8½*, *La Dolce Vita*, *Amarcord* and *La Strada*, the essay demonstrates how Fellini's characters are not only products of the narrative, but embodiments of broader themes such as memory, identity, fantasy and reality. Additionally, it discusses how autobiographical elements in Fellini's work create a personal connection between the director and his characters, further enhancing the emotional resonance of his films. Ultimately, the essay argues that biography is a crucial tool in Fellini's filmmaking, enabling him to craft characters that transcend individual stories and reflect universal human experiences. Biography serves not only as a way of developing emotional depth and complexity, but also as a tool for exploring the broader themes of identity, memory, and the passage of time. Fellini's characters are never just individuals - they are living representations of the inner workings of the human psyche, shaped by their pasts and the social contexts in which they live. Through his use of biography, Fellini creates characters that transcend their roles within a narrative and become universal figures, embodying the existential dilemmas and universal truths of the human experience.

Keywords: *Fellini, films, theatre, biography, dreams.*

Rezumat: Filmele lui Federico Fellini sunt renumite pentru personajele viu colorate, a căror prezență este profund influențată de biografiile lor personale. Această lucrare explorează modul în care Fellini își construiește personajele prin prisma biografiei, subliniind modul în care trecutul, amintirile și istoriile lor personale le modelează identitățile și acțiunile. Este de asemenea important pentru acest proces modul în care biografia oferă profunzime și complexitate psihologică personajelor lui Fellini. Luând ca exemple filme ca *8½*, *La Dolce Vita*, *Amarcord* și *La Strada*, acest eseu va arăta cum personajele lui Fellini nu sunt doar produse ale narațiunii, ci întruchipări ale unor teme mai largi, cum ar fi memoria, identitatea și legătura dintre fantezie și realitate. De asemenea, vom vedea cum elementele autobiografice din opera lui Fellini creează o legătură personală între regizor și personajele sale, sporind și mai mult rezonanța emoțională a filmelor sale. Biografia este un instrument crucial în filmul lui Fellini, permițându-i să creeze personaje care transcend poveștile individuale și reflectă experiențe umane universale. La fel, este și un instrument de explorare a temelor mai largi ale identității, memoriei și trecerii timpului. Personajele lui Fellini nu sunt niciodată doar indivizi – sunt reprezentări vii ale psihicului uman, fiind modelate de trecutul lor și de contextele sociale în care trăiesc. Prin utilizarea biografiei, Fellini creează personaje care își transcend rolurile în cadrul unei narațiuni și devin figuri universale, întruchipând dileme existențiale generale și adevăruri universale ale experienței umane.

Cuvinte-cheie: *Fellini, film, teatru, biografie, vise.*

Federico Fellini este considerat unul dintre cei mai influenți cinești din cinematografia mondială. Viziunea sa unică, marcată de imagini suprarrealiste, studii complexe ale personajelor și o explorare profundă a naturii umane, a modelat dezvoltarea cinematografeiei moderne. Prin utilizarea fanteziei și a secvențelor onirice, filmele lui Fellini portretizează adesea personaje prinse între forțele realității și ale imaginației. În multe dintre cele mai celebre filme ale sale, cum ar fi *La Dolce Vita* (1960), *8½* (1963) și *Amarcord* (1973), personajele însele devin instrumente de expresie pentru teme mai largi legate de identitate, înțelegerea de sine și rolurile sociale. Această lucrare își propune să exploreze biografiile personajelor lui Fellini, examinând modul în care istoriile lor personale, construite prin memorie, vis și fragmentare narativă, oferă perspective profunde asupra naturii condiției umane.

Filmele lui Federico Fellini sunt renumite pentru personajele lor bogate și complexe, a căror dezvoltare este profund influențată de biografiile lor personale. Acest eseu explorează modul în care Fellini își construiește personajele prin prisma biografiei, subliniind modul în care trecutul, amintirile și istoriile lor le modelează identitățile și acțiunile. În centrul acestui proces este modul în care biografia oferă profunzime emoțională și complexitate, oferind perspective asupra dimensiunilor psihologice și existențiale ale protagoniștilor lui Fellini. Bazându-ne pe filme precum *8½*, *La Dolce Vita*, *Amarcord*, *Noptile Cabiriei* și *La Strada*, vom vedea cum personajele lui Fellini nu sunt doar produse ale narațiunii, ci întruchipări ale unor teme mai largi, cum ar fi memoria, identitatea și tensiunea dintre fantezie și realitate. În plus, vom vedea cum elementele autobiografice din opera lui Fellini creează o conexiune personală între regizor și personajele sale, sporind și mai mult rezonanța emoțională a filmelor sale. În cele din urmă, vom vedea cum biografia este un instrument crucial în filmul lui Fellini, permițându-i să creeze personaje care transcend poveștile individuale și reflectă experiențele umane universale.

Expunerea lui Federico Fellini la convențiile spectacolului scenic, fie el teatru sau circ, au jucat un rol semnificativ în modelarea modului în care a construit personajele din filmele sale. Deși cunoscut pentru stilul său cinematografic distinct, opera filmică a lui Fellini a fost adânc înrădăcinată în tradițiile teatrului italian, în special în *commedia dell'arte* și în mișcările de avangardă de la mijlocul secolului al XX-lea. Influența teatrului asupra filmului fellinian este evidentă în calitățile exagerate ale multora dintre personajele sale, rolurile lor simbolice și interpretarea actoricească cu tușe emoționale și fizice sporite.

Una dintre influențele teatrale cheie asupra lui Fellini a fost *commedia dell'arte*, formă tradițională italiană de teatru, caracterizată prin dialog improvizat, personaje tipologice (Arlecchino, Colombina, Zanni etc.) și spectacole cu o fizicalitate exagerată. Fellini, care a crescut înconjurat de tradițiile teatrului popular italian, și-a infuzat adesea filmele cu figuri de comedie care au funcționat ca arhetipuri recognoscibile. Acest lucru este evident în special în filme precum *La Dolce Vita* și *Satyricon*, unde personajele întruchipează adesea trăsături exagerate, cum ar fi vanitatea, pofta sau prostia, care reflectă nu doar personalități individuale, ci și tipologii sociale mai largi.

În *La Dolce Vita*, de exemplu, personajul Sylviei funcționează aproape ca un personaj de comedie – în mare parte simbolic, excesiv și aproape oniric în prezentarea ei. Ea reprezintă idealul de neatins al frumuseții și răsfățului, la fel ca „îndrăgostiții” sau „aventurierii îndrăzneți” ai tradiției commediei dell’arte. În mod similar, în *Amarcord*, multe dintre personajele secundare ale filmului sunt extrase din tipologiile exagerate ale teatrului popular italian. Aceste figuri, deși comice și colorate, reprezintă, de asemenea, adevăruri mai profunde despre societatea italiană, reflectând capacitatea lui Fellini de a îmbina convențiile teatrale cu povestirea cinematografică.

Opera cinematografică a lui Fellini este, de asemenea, impregnată cu elemente metateatrale care dezvăluie influența artei teatrale. Personajele sale se luptă cu rolurile pe care sunt forțate să le joace în viață, fie de societate, fie de propriile lor dorințe psihologice. În 8½, Guido Anselmi este un regizor care și-a pierdut capacitatea de a crea artă semnificativă, dar este în permanență înconjurat de oameni care doresc ca el să „performeze” ca artist – fie făcând un film, îndeplinindu-și îndatoririle conjugale sau aderând la așteptările societății. Această conștientizare de sine despre actul de a interpreta și tensiunea dintre sinele „real” și sinele „performativ”, reflectă propria explorare a identității de către Fellini, în relație cu arta și viața. Biografia personală a lui Guido este astfel construită în parte prin implicarea sa autorefectivă față de rolul său atât ca artist, cât și ca om, filmul oscilând între granițele ficțiunii și ale realității.

Filmele sale prezintă adesea personaje care sunt definite nu numai de istoria lor personală, ci și de rolurile lor în spectacolul mai mare, adesea absurd, al vieții. Fie prin gesturi exagerate sau prin interacțiunea dintre fantezie și realitate, personajele lui Fellini sunt prezentate ca figuri dinamice, ale căror biografii sunt modelate de stările lor emoționale și psihologice.

Abordarea lui Fellini față de construcția personajelor nu a fost doar o chestiune de creare a unor indivizi bine conturați, realiști; mai degrabă, el a construit personaje ale căror biografii erau la fel de mult un produs al lumilor lor interioare, dar și al circumstanțelor exterioare. Aceste personaje întruchipau adesea tipologii umane, arhetipuri, care se angajau în auto-reflecție. Biografiile personajelor lui Fellini servesc atât ca o reflectare a viziunii artistului asupra experienței umane, cât și ca o fereastră către natura fragmentată a identității.

Stilul lui Fellini este caracterizat de un amestec distinctiv de realism și fantezie, o juxtapunere care joacă un rol esențial în modul în care personajele sale sunt concepute și portretizate. Filmele lui Fellini sunt adesea bazate pe realitățile Italiei postbelice, dar sunt impregnate de elemente de vis, absurditate și exagerare. Această fuziune stilistică reflectă complexitatea psihologică a personajelor sale, ale căror vieți sunt modelate nu numai de evenimentele externe, ci și de luptele lor interioare, fantezii și amintiri. Utilizarea de către Fellini a imaginilor vii și a peisajelor suprarealiste dezvăluie lumile interioare ale personajelor sale, permițând publicului să se implice în viața lor emoțională într-un mod care nu este legat de formele narative convenționale.

Personajele lui Fellini servesc adesea ca piese centrale ale narațiunilor sale, întruchipând atât temele existențiale mai largi ale filmelor sale, cât și luptele și dorințele

personale care caracterizează experiența umană. Aceste personaje sunt de obicei în călătorii de auto-descoperire, dar biografiile lor nu sunt liniare sau convenționale. În schimb, ele sunt modelate de experiența subiectivă, amintiri și interacțiunea dintre realitate și fantezie.

Marcello Rubini, protagonistul din *La Dolce Vita* (1960), este un exemplu clasic de „om obișnuit”, prins într-o stare de confuzie și tulburări existențiale. Este un jurnalist care lucrează la Roma, trecând de la un partid la altul, interacționând cu figuri ale înaltei societăți și angajându-se în relații superficiale care nu reușesc să-i ofere împlinirea emoțională pe care și-o dorește. În centrul biografiei lui Marcello se află conflictul său intern între dorința sa de faimă și o viață de plăceri și dorința sa mai profundă de sens și autenticitate. Povestea vieții sale nu este spusă într-un sens convențional, ci mai degrabă prin momente trecătoare de introspecție și îndoială de sine. Biografia lui Marcello, modelată de întâlnirile sale cu diverse femei – cum ar fi enigmatică Sylvia și fragila actriță Maddalena – reflectă dorința sa de ceva care rămâne. Prin relațiile sale, eșecurile și momentele sale de criză, istoria personală a lui Marcello este în centrul atenției. Este un individ care, în ciuda succesului și a statutului său social, este prins într-o stare de nihilism, reflectând comentariul lui Fellini despre deziluzia elitei italiene postbelice. Senzația de gol spiritual și emoțional, dar și incapacitatea sa de a crea o conexiune de durată cu oricare dintre oamenii din jurul său ilustrează criza existențială profundă din centrul personajului său. Călătoria sa culminează cu o conștientizare tragică în scenele finale ale filmului, în care se trezește incapabil să scape de superficialitatea existenței sale, incapabil să găsească mântuire sau transcendență.

Guido Anselmi, personajul principal din *8½* (1963), reprezintă un alt tip fellinian: individul creativ în criză. Lupta protagonistului cu blocajul creativ și anxietatea existențială este explorată printr-o serie de secvențe fragmentate, neliniare, care oscilează între realitate și fantezie. Guido, un regizor de film care și-a pierdut viziunea artistică, este adânc încurcat într-o rețea complexă de presiuni personale și profesionale. Biografia sa este dezvăluită printr-o structură narativă fragmentată, cu flashback-uri, vise cu ochii deschiși și halucinații, care se amestecă într-un tablou viu care reflectă dezintegrarea sinelui său. Personajele lui Fellini nu sunt niciodată statice, ele evoluând constant, adaptându-se la fluiditatea vieții emoționale și psihologice. Această fluiditate este esențială pentru a înțelege modul în care Fellini tratează biografiile personajelor, deoarece vorbește despre convingerea sa că identitatea nu este o stare fixă, ci un proces dinamic și în continuă schimbare.

Biografia lui Guido este strâns legată de amintirile și fanteziile sale, care sunt portretizate ca piese-cheie ale alcătuirii sale psihologice. Filmul se adâncește în relațiile sale cu femeile, în special cu soția sa, Luisa, și iubita sa, Carla, fiecare dintre ele reprezentând diferite aspecte ale vieții interioare a lui Guido. Interacțiunile sale cu aceste femei dezvăluie conflictele de bază ale personajului său: incapacitatea sa de a se angaja real într-o relație, frica de responsabilitate și căutarea împlinirii artistice și personale. Personajul lui Guido, în acest sens, este mai puțin despre acțiunile sale, cât despre spațiul dintre dorințele sale și realitățile sale. Biografia sa este o colecție

fragmentată de emoții și vise, în continuă schimbare pe măsură ce se confruntă cu presiunile vieții sale profesionale și cu neajunsurile sale personale.

Prin Guido, Fellini explorează biografia artistului – cineva a cărui identitate este indisolubil legată de viziunea sa creativă. Criza artistului este dramatizată în acest 8½, unde căutarea sensului și a coerenței în viața protagonistului îl duce la o epifanie, deși plină de ambiguitate și tensiune nerezolvată. Povestea vieții lui Guido nu este una cu o rezoluție clară, ci de introspecție ciclică, reflectând ambivalența lui Fellini față de noțiunea de închidere artistică și personală.

În timp ce personajele principale ale lui Fellini sunt adesea complexe și cu mai multe fațete, personajele secundare ale cineastului sunt la fel de centrale în construcția tematică și emoțională a filmului. Aceste figuri secundare întruchipează frecvent arhetipuri sau roluri simbolice, care oferă o perspectivă asupra naturii existenței umane, a rolurilor sociale și a contextelor sociale în care operează personajele principale. Adesea, Fellini folosește aceste personaje secundare pentru a reflecta, contrasta sau amplifica biografiile personajelor principale.

Una dintre cele mai izbitoare trăsături ale filmelor lui Fellini este reprezentarea femeilor, care apar adesea ca figuri enigmatice, dar impresionante și memorabile. Aceste femei – întruchipând senzualitatea, inocența și mistica – sunt parte integrantă a călătoriilor emoționale ale protagoniștilor masculini, dar rareori sunt pe deplin realizate ca individualități cu biografii complete. În schimb, ele reprezintă fantezii, dorințe și frustrări, contribuind la propriul sentiment de identitate al bărbaților. Să luăm, de exemplu, personajul Sylviei din *La Dolce Vita*. Sylvia este o vedetă de cinema care reprezintă idealul de neatins al frumuseții, libertății și răsfățului. Biografia ei nu este explorată în profunzime, deoarece există în mare parte ca un obiect al dorinței și o întruchipare a stilului de viață hedonist pe care Marcello îl caută. Cu toate acestea, filmul face aluzie la propria ei istorie personală, sugerând că și ea este prinsă în superficialitatea faimei, deși se face aluzie la acest lucru doar în treacăt. Biografia Sylviei nu este dezvoltată în detaliu, dar prezența ei evidențiază identitatea fracturată a lui Marcello și lupta sa de a-și reconcilia dorințele cu golul său existențial.

În 8½, personajul Claudiei, o altă figură-cheie feminină, reprezintă un ideal de puritate și mântuire care contrastează cu celelalte femei din viața lui Guido. Biografia Claudiei, deși din nou nu este pe deplin dezvoltată, joacă un rol crucial în căutarea sensului lui Guido. Ea reprezintă posibilitatea mântuirii sau a clarității, dar în cele din urmă, la fel ca celelalte femei din film, rolul ei este de a reflecta și de a provoca luptele interioare ale protagonistului.

Fellini își populează filmele cu personaje secundare care întruchipează roluri mai degrabă simbolice sau arhetipale. Acestea includ figuri precum nebunul, clovnul, inocentul tragic și proscrisul social. Aceste personaje servesc adesea ca oglinzi pentru protagoniști, dezvăluind fațete ale personalității lor sau evidențiind aspecte ale contextului social mai larg. De exemplu, în *Noptile Cabiriei* (1957), personajul principal este o femeie a străzii, a cărei poveste este una de dezamăgire emoțională constantă, dar și reînnoire. Biografia personală a Cabiriei este tragică, dar încurajatoare,

deoarece ea întruchipează rezistența spiritului uman în fața eșecului continuu. Interacțiunile ei cu bărbații pe care îi întâlnește de-a lungul filmului – fie că sunt iubiți, exploatare sau escroci – construiesc biografia ei ca una de deziluzie și speranță, oferind un contrapunct emoționant la viețile mai strălucitoare, dar goale, ale celor bogați sau ale figurilor egocentrice din opera lui Fellini.

În filmele lui Fellini, memoria și visul nu sunt simple instrumente narative, ci componente esențiale în construcția biografiei personajului. Aceste elemente îi permit lui Fellini să exploreze fluiditatea identității și modul în care amintirile, fanteziile și dorințele subconștiente ale indivizilor modelează modul în care se înțeleg pe ei înșiși și lumea din jurul lor. Prin încorporarea elementelor de suprarealism și fantastic, Fellini estompează granițele dintre realitatea obiectivă și percepția subiectivă, oferind publicului un mod unic de a interacționa cu viața interioară a personajelor sale.

În 8½, amintirile lui Guido Anselmi despre copilărie, relațiile sale și succesele sale artistice din trecut ies în prim-plan într-o serie de flashback-uri onirice și scenarii imaginate. Aceste secvențe oferă o privire asupra biografiei personajului său, dar nu sunt niciodată prezentate ca fiind simple sau complete. În schimb, ele reflectă natura fragmentată și contradictorie a memoriei umane. Visele lui Guido sunt pline de imagini simbolice și sentimente nerezolvate despre alegerile sale din trecut, atât personale, cât și profesionale. Prin aceste secvențe de vis, Fellini construiește o biografie pentru Guido care este definită nu de cronologia evenimentelor, ci de reziduurile emoționale și psihologice ale experiențelor sale trecute.

În mod similar, în *Amarcord*, un film care privește înapoi la copilăria lui Fellini în orașul de coastă Rimini, memoria este esențială pentru dezvoltarea biografiei personajului. Protagonistul, Titta, este un băiat a cărui viață este modelată de excentricitățile familiei sale, ale orașului său și de schimbările politice și sociale mai ample care au loc în Italia postbelică. Narațiunea este structurată prin amintirile lui Titta și, ca adult care privește înapoi, își reconstruiește trecutul printr-o ceață de nostalgie, umor și absurditate. Biografia lui Titta, ca și cele ale multor personaje ale lui Fellini, nu este construită din fapte sau detalii obiective, ci din lentila subiectivă a memoriei, imaginației și interpretării.

Utilizarea viselor de către Fellini este, de asemenea, un mijloc de a explora conflictele interne care îi conduc personajele. În filme precum *Satyricon* și *La Dolce Vita*, visele servesc ca ferestre către mintea subconștientă a protagonistului, dezvăluindu-i temerile, dorințele și adevărurile ascunse. În *Satyricon*, narațiunea fragmentată și imaginile fantastice evocă o lume în care granița dintre conștient și inconștient este poroasă, iar biografia personajelor devine inseparabilă de mediile suprarealiste în care există.

În concluzie, memoria și visul servesc ca instrumente vitale pentru ca Fellini să dezvolte biografiile personajelor sale. Ele permit o explorare a multiplelor straturi de identitate – modul în care trecutul, fantezia și prezentul contribuie la construirea a cine este un personaj. Aceste elemente întăresc credința lui Fellini în fluiditatea și complexitatea identității personale, arătând că biografia unui personaj nu este niciodată

fixă sau previzibilă, ci evoluează constant pe baza stărilor sale psihologice și emoționale.

În centrul construcției acestor personaje este biografia lor – fie că este vorba de trecutul, amintirile sau istoria personală. Biografiile personajelor lui Fellini nu sunt doar povești de fundal, ci forțe active care le modelează identitățile, dorințele și acțiunile în cadrul narațiunii.

În filmele lui Fellini, personajele sunt rareori definite de o singură trăsătură, ușor accesibilă. În schimb, sunt indivizi cu o structură complexă, ale căror biografii se desfășoară în moduri neliniare, adesea prin amintiri fragmentate, vise și revelații personale. De exemplu, în *8½*, biografia lui Guido Anselmi o descoperim treptat. Trecutul său, inclusiv relațiile eșuate, traumele din copilărie și deziluzia față de cariera sa, îi modelează starea psihologică și devine un punct focal al filmului. Prin amintirile fragmentate și secvențele de vis ale lui Guido, Fellini prezintă portretul unui om sfâșiat între realitate și fantezie, în care granițele dintre cele două se estompează și trecutul reapare constant.

Această utilizare a biografiei în *8½* servește nu numai pentru a oferi context pentru tulburările actuale ale lui Guido, ci și pentru a reflecta lupta universală dintre identitatea de sine și trecerea timpului. Personajul nu este doar o victimă a circumstanțelor sale, ci un produs al amintirilor, regretelor și dorințelor sale. În acest fel, biografia îi permite lui Fellini să exploreze funcționarea interioară a minții umane, portretizând personajele ca entități dinamice modelate de istoriile lor personale, mai degrabă decât figuri statice într-o narațiune predeterminată.

În *La Strada*, biografia personajului Gelsomina este esențială pentru călătoria ei tragică. Născută în sărăcie, ea este vândută unui om puternic brutal, Zampano, iar povestea ei de abuz și supunere se desfășoară ca parte a unui comentariu existențial mai amplu despre suferința umană. Prin istoria personală a lui Gelsomina, Fellini examinează teme precum inocența, exploatarea și căutarea sensului într-o lume plină de cruzime. Biografia ei nu explică pur și simplu acțiunile ei; dezvăluie forțele sociale și emoționale care îi modelează soarta, făcând-o un simbol al vulnerabilității și puterii inerente condiției umane.

Fellini și-a infuzat adesea filmele cu elemente autobiografice, ceea ce a făcut personajele mai ușor de identificat și mai personale, atât pentru el, cât și pentru public. În multe privințe, filmele în sine devin o explorare a propriilor amintiri și experiențe ale lui Fellini. Personajele sale reflectă frecvent propria sa viață, cum ar fi cariera sa timpurie ca jurnalist și caricaturist, relațiile sale personale sau fascinația sa pentru circ și lumea spectacolului. Acest amestec de biografie între regizor și personajele sale permite o rezonanță emoțională mai profundă în filmele sale.

De exemplu, în *La Dolce Vita*, Marcello Rubini, un jurnalist de ziar tabloid deziluzionat, poate fi văzut ca o extensie a propriilor experiențe ale lui Fellini în navigarea dilemelor morale și existențiale ale vieții la Roma în timpul boom-ului postbelic. Prin Marcello, Fellini critică atât superficialitatea, cât și golul culturii moderne a celebrităților, făcând aluzie și la propriile sentimente de alienare și pierdere.

Biografia lui Marcello – amintirile din copilărie, încurcăturile romantice și nemulțumirea față de viața sa profesională – oglindește sentimentul lui Fellini de a fi prins între două lumi: lumea faimei și a materialismului și lumea mai spirituală și introspectivă a împlinirii personale.

Detaliile biografice ale personajelor lui Fellini au, de asemenea, o funcție tematică mai mare în contextul filmelor sale. Istoriile lor personale sunt adesea folosite pentru a sonda probleme precum identitatea, căutarea sensului și tensiunea dintre fantezie și realitate. În *Amarcord*, Fellini creează o narațiune semi-autobiografică plasată în orașul său natal Rimini în timpul copilăriei sale. Personajul Titta, protagonistul filmului, reflectă propria tinerețe a lui Fellini în Italia post-fascistă și, prin experiențele lui Titta, publicul este invitat într-o lume care îmbină nostalgia cu reflecția critică. Natura biografică a filmului permite o meditație mai amplă asupra complexității memoriei, impactul evenimentelor istorice asupra vieții individuale și construirea identității într-un context cultural și politic specific.

Circul și personajele de circ, atât de prezente în multe filme ale sale, își au originea în copilăria lui Fellini, amintirile lor având o influență majoră în creația sa, după cum se poate vedea din mărturisirile sale din cartea sa de dialoguri (*Fellini despre Fellini*): „Sunt destul de încurcat că trebuie să vorbesc, din nou, de circ, după ce am spus atât în toate filmele mele. Pot mărturisi că existau anumite coincidențe, mai mult sau mai puțin misterioase, indescifrabile. Un fel de reverberație exaltantă, profetică, ce anticipa; iată, îmi amintesc ce am simțit prima dată când am pus piciorul sub bolta uriașă, umedă, tăcută a unui cort de circ. Eram acasă, în golul fermecat cu rumegușul umed, cu loviturile de ciocan, zgomote surde care veneau nu se știe de unde, nechezatul câte unui cal... Era circul copiilor, cel pe care l-am descris în «Clovonii», un circ probabil foarte mic părăndu-mi însă imens, o aeronavă, un aerostat, ceva în care s-ar fi putut călători. La ora spectacolului, așezat pe genunchii tatei, auzind explodând în jurul meu trompete, lumini, aplauze, bătăi de tobă, glumele deocheate țipate de clovni și iraționalitatea lor de prostănaci bufoni, zdrențăroși, caraghioși, am avut, foarte confuz, impresia că mă așteptau pe mine. Mi se părea că mă recunosc asemeni paiatelor lui Mangiafuoco sau când apărea pe scenă în fund, către pânză, Pinocchio pe care-l salutau ca pe unul de-al lor, strigându-l pe nume, sărutându-l, dansând cu el toată noaptea. De fapt, am fost în fiecare zi la circ, atât cât a rămas cortul sub ferestrele noastre, urmărind repetițiile și toate spectacolele. Odată ai mei m-au căutat cu disperare până la miezul nopții, nimeni nu bănuia că eram prin preajmă. S-a aflat despre fugă și peste o săptămână, profesorul meu Riva Giovannini m-a dojenit public, în clasă: «Avem printre noi o paiată», a spus arătându-mă cu bastonul. Am fost gata să leșin de plăcere” (Fellini, 2007).

Așadar, personajele lui Fellini există adesea ca entități creative pentru explorarea de către regizor a propriei sale biografii. Prin crearea unor personaje ale căror vieți și emoții sunt împletite cu ale sale, Fellini generează un sentiment de intimitate și autenticitate, atrăgând publicul în lumea emoțională a filmului.

În concluzie, biografia este parte integrantă a construcției personajelor lui Fellini. Servește nu numai ca mijloc de dezvoltare a profunzimii și complexității emoționale, ci și ca instrument pentru explorarea temelor mai largi ale identității, memoriei și trecerii timpului. Personajele lui Fellini nu sunt niciodată doar persoane – ele sunt reprezentări vii ale funcționării interioare a psihicului uman, modelate de trecutul lor și de contextele sociale în care trăiesc. Prin utilizarea biografiei, Fellini creează personaje care își transcend rolurile într-o narațiune și devin figuri universale, întruchipând dilemele existențiale și adevărurile universale ale experienței umane, cu rădăcini în experiența și amintirile personale.

Referințe bibliografice:

- Fellini, Federico. 2007. *Fellini despre Fellini. Convorbiri despre cinema cu Giovanni Grazzini*. București: Editura Humanitas.
- Nițescu, Doru. 2009. *Interviuri despre Fellini*. București: Editura UNATC Press.
- Nițescu, Doru. 2009. *Il cinema-menzogna sau Incursiune în cinematograful fellinian*. București: Editura UNATC Press.